

In 2012 zijn de jaarlijkse Onderwijsresearchdagen georganiseerd door Wageningen University en Stoas Wageningen | Vilentum Hogeschool, met als conferentiethema Ecologisch leren. Op basis van een eerste analyse van de kwaliteit van de ingediende abstracts bij de deelthema's Curriculum en Leren en Instructie zijn zes auteurs van papervoorstellen uitgenodigd om hun manuscript ter beoordeling in te dienen bij de gastredactie. Uiteindelijk zijn vier manuscripten geaccepteerd voor opname in dit nummer: drie uit het themagebied Curriculum en één uit het themagebied Leren en Instructie.

In de eerste bijdrage gaan Huizenga, Nieveen, Handelzalts en Voogt in op de wijze waarop docentontwikkelteams ondersteund kunnen worden om hun expertise in het ontwikkelen van het curriculum te vergroten. Uit de analyses van de gegevens die bij drie docentontwikkelingsteams, elk in één school, zijn verzameld komt naar voren dat er gebruik is gemaakt van een proactieve of een reactieve manier van ondersteunen. De ondersteuning in de twee grotere teams was vooral proactief van aard, waarbij een ondersteuningslijn was vastgesteld voorafgaand aan het traject; de ondersteuning in het kleinere team was vooral reactief van aard, waarbij de ondersteuning van het team gaandeweg en samen met het team vorm is gegeven. Ervaringen met beide typen ondersteuning zijn gemengd: proactieve ondersteuners gaven soms te veel informatie, die bovendien niet altijd op maat was, en reactieve ondersteuners gaven wel op maat informatie, maar soms met weinig structuur en handvatten. De auteurs stellen een compromis tussen beide ondersteuningstypen voor waarbij de voordelen van beide handelwijzen worden gecombineerd.

In de tweede bijdrage beschrijven Bakker, Van den Heuvel-Panhuizen en Robitzsch hun onderzoek naar de effecten van online minigames op de multiplicatieve vaardigheden van leerlingen in groep 4. Met behulp van een quasi-experimentele onderzoeksopzet onder-

zoeken zij de verschillen tussen leerlingen die de minigames tijdens de les spelen, leerlingen die de minigames thuis spelen (met of zonder aandacht in de les) en leerlingen die op school minigames spelen over een ander rekenonderwerp. De auteurs vinden een klein verschil tussen de groep leerlingen die de minigames thuis speelden en erop reflecteerden in de les en de groep leerlingen die minigames over andere rekenonderwerpen speelden, in het voordeel van de eerste groep leerlingen. Op basis daarvan concluderen zij dat de combinatie van het spelen van games en reflecteren op de inhoud een vruchtbare manier is om leerlingen bepaalde rekenvaardigheden te leren.

In derde bijdrage gaan Wieringa, Janssen en Van Driel in op de wijze waarop biologie-docenten hun onderwijs inrichten. Het onderzoek richt zich daarbij op de zogenaamde doelsystemen die docenten hanteren om de relatie tussen hun onderwijsdoelen en lesaantpak weer te geven en de rol van doelsystemen bij de interpretaties en implementaties van curriculumvernieuwingen. De gegevens van drie docenten worden geselecteerd voor een nadere analyse. Uit die analyse komt ondermeer naar voren dat docenten aspecten van de vernieuwing die congruent waren met de eigen centrale doelen gemakkelijker bleken te integreren in de eigen lespraktijk dan aspecten die in strijd waren met de eigen centrale doelen, terwijl niet-centrale doelen gemakkelijker los werden gelaten of vervangen door elementen van de vernieuwing. Vervolgens gaan de auteurs vooral in op de waarde van het begrip doelsysteem voor het begrijpen van interpretaties en implementaties door docenten van vernieuwingen in hun klaspraktijk.

Ten slotte gaan de in vierde bijdrage Slof, Erkens en Kirschner in op hun onderzoek naar het gezamenlijk oplossen door leerlingen van realistische bedrijfseconomische probleemopgaven. De 102 leerlingen werden per klas willekeurig in groepjes van drie leerlingen ingedeeld en de groepjes werden

vervolgens willekeurig aan één van de vier experimentele condities toegewezen. De condities hadden betrekking op het begrippenschema dat de groepjes leerlingen gebruikten in verschillende fasen van een realistische bedrijfseconomische probleemoplostaak. Uit de analyses komt naar voren dat groepen leerlingen die een passend begrippenschema in elke fase van het oplosproces maakten, over het algemeen beter presteerden. De auteurs concluderen dat het combineren van causale en mathematische schema's alleen tot betere prestaties leidt wanneer de schema's activiteiten stimuleren die overeenkomen met de activiteiten die nodig zijn voor het succesvol uitvoeren van een leertaak.